

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є** :

I. Внести зміни до таких законів України:

1. Внести зміни до Закону України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., №№ 37-38, ст. 2004, 2015 р., № 23, ст.158, 2016 р., № 48, ст. 807, 2017 р., № 38-39, ст. 380, 2019 р., № 30, ст. 119, 2020 р., № 24, ст. 170, Офіційний вісник України, 2020 р., № 51, ст. 1581):

1) у частині другій статті 1 слова «орган ліцензування» виключити;

2) частини третю – шосту статті 6 викласти в такій редакції:

«3. Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, утвореною центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора мистецтва, здійснюється спеціалізованою радою з присудження ступеня доктора мистецтва закладу вищої освіти мистецького спрямування, утвореною центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, на підставі публічного захисту мистецьких досягнень у формі творчого мистецького проекту.

4. Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора наук, здійснюється спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, утвореною центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, на підставі публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, та/або наукових рецензованих виданнях інших держав.

5. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, та дисертації (монографії, наукові доповіді) осіб, які здобувають ступінь доктора наук, а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних закладів вищої освіти (наукових установ) відповідно до законодавства.

6. До захисту допускаються дисертації (монографії, наукові доповіді), виконані здобувачем наукового ступеня самостійно. Виявлення в поданій до захисту дисертації (монографії, науковій доповіді) або у наукових публікаціях,

зарахованих за темою дисертації, академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового ступеня.

Виявлення, зокрема академічного плагіату, у захищеній дисертації (монографії, науковій доповіді) є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома. Якщо у захищеній дисертації (монографії, науковій доповіді) виявлено академічний плагіат, науковий керівник (консультант) позбавляється права участі у підготовці здобувачів вищої освіти доктора філософії, доктора наук, опоненти, які надали позитивні висновки про дисертацію (монографію, наукову доповідь), та голова спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь в атестації здобувачів вищої освіти доктора філософії, доктора наук, строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати спеціалізовану вчену раду за відповідною спеціальністю строком на один рік.

Скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі встановлення факту академічного плагіату центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти здійснюється відповідно до порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства.»;

3) у пункті 2 частини другої статті 9 слова «для освітніх програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, та» виключити;

4) в частині шостій статті 10 слова «Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти»;

5) у статті 12:

пункт 8 частини першої викласти в такій редакції:

«8) центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти.»;

пункти 10, 11 частини другої виключити;

6) у статті 13:

в частині першій:

доповнити частину пунктом 9¹) такого змісту:

«9¹)здійснює ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти та заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог ліцензійних умов;»;

пункти 15 – 18 викласти в такій редакції:

«15) утворює атестаційну колегію, яка на принципах прозорості та відкритості затверджує рішення вчених рад закладів вищої освіти (наукових

установ) про присвоєння науковим і науково-педагогічним працівникам вчених звань старшого дослідника, доцента та професора, затверджує рішення спеціалізованих вчених рад щодо присудження наукового ступеня доктора наук, а також скасовує їх у разі невиконання державних вимог та розглядає інші питання атестації кадрів вищої кваліфікації, організовує її роботу, розглядає питання про позбавлення вчених звань та наукових ступенів, оформлює та видає відповідні атестати та дипломи доктора наук, а також розглядає апеляції на рішення атестаційної колегії;

16) розробляє та затверджує стандарти вищої освіти за погодженням із центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти, оприлюднює їх на своєму офіційному веб-сайті;

17) затверджує порядок визнання здобутих в іноземних закладах вищої освіти ступенів вищої освіти та наукових ступенів і проводить процедуру їх визнання, крім випадків, передбачених цим Законом;

18) встановлює вимоги до рівнів наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок присудження (позбавлення) наукових ступенів спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на затвердження Кабінету Міністрів України;»;

доповнити частину пунктом 18¹) такого змісту:

«18¹) затверджує положення про спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва), утворює спеціалізовані вчені ради та контролює їх діяльність;»;

пункт 19 викласти в такій редакції:

«19) встановлює вимоги до рівнів науково-педагогічної та наукової кваліфікації осіб, які здобувають вчені звання, затверджує порядок присвоєння закладами вищої освіти та науковими установами вчених звань, а також порядок позбавлення вчених звань;»;

абзац третій частини п'ятої виключити;

в частині шостій:

в абзаці першому слова «Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти»;

абзац третій виключити;

7) у статті 16:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Система забезпечення якості вищої освіти в Україні передбачає:

1) забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (внутрішнє забезпечення якості);

2) зовнішнє забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти;

3) забезпечення центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти і незалежними установами оцінювання якості вищої освіти.»;

в частині другій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«2. Забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (внутрішнє забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів:»;

абзац другий пункту 9 викласти в такій редакції:

«Забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти.»;

в абзаці першому частини третьої слова «Система зовнішнього» замінити словом «Зовнішнє»;

в частині четвертій:

в абзаці першому слова «Система забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ» замінити словами «Забезпечення центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти і незалежними установами»;

у пункті 3 слова «Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти»;

8) статтю 17 викласти в такій редакції:

«Стаття 17. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти

1. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти реалізує державну політику з питань забезпечення якості вищої освіти.

2. Положення про центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти затверджується Кабінетом Міністрів України.»;

9) у статті 18:

у назві статті слова «Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти»;

в частині першій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«1. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти:»;

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1) формує вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, розробляє та затверджує положення про акредитацію освітніх програм за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;»;

пункт 8 викласти в такій редакції:

«8) розглядає звернення (скарги, заяви) щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками та вносить пропозиції відповідним органам державної влади, закладам вищої освіти, науковим установам щодо притягнення винних осіб до академічної відповідальності відповідно до законодавства;»;

пункт 9 виключити;

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти щороку готує та оприлюднює доповідь про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства, звіт про власну діяльність, формує пропозиції щодо законодавчого забезпечення якості вищої освіти та направляє зазначені документи центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки та закладам вищої освіти для їх обговорення та належного реагування.»;

10) статтю 19 виключити;

11) статтю 20 виключити;

12) статтю 21 виключити;

13) статтю 22 виключити;

14) в частині першій статті 23 слова «Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти» в усіх відмінках замінити словами «центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти» у відповідних відмінках;

15) у статті 24:

у частині першій:

в абзаці першому слова «визначеним Кабінетом Міністрів України органом ліцензування відповідно до закону» замінити словами «центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки»;

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1) освітня діяльність закладу вищої освіти за спеціальністю на певному рівні вищої освіти;»;

у частині другій:

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«У разі ліцензування освітньої діяльності закладом вищої освіти вперше, а також ліцензування освітньої діяльності за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на відповідному рівні вищої освіти проводиться виїзна ліцензійна експертиза, для якої центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки утворює експертну комісію у разі встановлення відсутності підстав для відмови у видачі ліцензії під час розгляду документів і заяви про отримання ліцензії. Строк проведення виїзної ліцензійної експертизи не може перевищувати 10 календарних днів. У разі відмови у видачі ліцензії заклад вищої освіти може подати нову заяву про отримання ліцензії не раніше ніж три місяці з дати прийняття відповідного рішення про відмову. Порядок проведення виїзної ліцензійної експертизи при ліцензуванні освітньої діяльності у сфері вищої освіти встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.»;

в абзаці п'ятому слова «органом ліцензування» замінити словами «центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки»;

у частині третій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«3. Ліцензія на провадження освітньої діяльності надається рішенням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки про надання суб'єкту господарювання права на провадження освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти в межах ліцензованого обсягу або на провадження освітньої діяльності за освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на певному рівні вищої освіти в межах визначеного для такої програми ліцензованого обсягу.»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«Ліцензований обсяг встановлюється на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на відповідному рівні вищої освіти і визначає максимальну сумарну кількість здобувачів вищої освіти, які можуть протягом одного календарного року вступити на навчання до закладу вищої освіти, бути поновлені у ньому або переведені до нього з інших закладів вищої освіти для здобуття вищої освіти відповідного рівня, або за відповідною освітньою програмою певного рівня вищої освіти.»;

абзаци третій, четвертий доповнити словами «на відповідному рівні вищої освіти»;

у частині четвертій;
пункт 6 слова «органом ліцензування» замінити словами «центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки»;
пункт 7 виключити;
абзаци перший, третій пункту 8 після слів «додаткове регулювання,» доповнити словами «на відповідному рівні вищої освіти»;

пункти 2, 3 частини п'ятої доповнити словами «на відповідному рівні вищої освіти»;

в частині шостій слова «орган ліцензування» замінити словами «центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки»;

в частині сьомій:
в абзаці першому слова «органу ліцензування» замінити словами «центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки»;
пункт 2 викласти в такій редакції:

«2) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу закладу вищої освіти, що провадить освітню діяльність за рівнем вищої освіти та/або освітньою програмою на певному рівні вищої освіти і зазначені у ліцензії закладу вищої освіти;»;

16) у статті 25:

в частині першій слова «Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти»;

в частині другій слова «Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти»;

17) у статті 25¹:

в частинах першій, четвертій слова «Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти»;

в частині п'ятій слова «центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.» замінити словами «затверджує центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.»;

17) в абзаці другому частини тринадцятої статті 44 слова «та освітнім рівнем» замінити словами «освітньою програмою та освітнім рівнем,».

2. Внести зміни до Закону України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., №№ 38-39, ст. 380, 2020 р., № 24, ст.170):

1) абзац перший частини одинадцятої статті 18 після слова «законом,» доповнити словами «з підготовки в інтернатурі»;

2) у статті 38:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Національне агентство кваліфікацій є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує реалізацію державної політики з питань кваліфікацій і діє відповідно до положення, затвердженого Кабінетом Міністрів України.»;

частину третю виключити;

3) абзац п'ятий частини першої статті 62 викласти в такій редакції:

«центральный орган виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти;»;

4) у статті 67:

абзац третій частини першої викласти в такій редакції:

«центральный орган виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти;»;

абзац дев'ятий частини другої виключити;

в частині третій слова «постійно діючого колегіального органу у сфері забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти».

3. Внести зміни до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 9, ст. 89):

1) в абзаці третьому частини другої статті 27 слова «Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти» замінити словами «центральный органом виконавчої влади із забезпечення якості вищої освіти»;

2) в абзаці четвертому частини першої статті 28 слова «(або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії, або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях)» замінити словами «(монографії, наукові доповіді)».

4. Внести зміни до Закону України «Про фахову передвищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 30, ст. 119):

1) частину першу статті 13 доповнити пунктом 10)¹ такого змісту:

«10¹ розробляє ліцензійні умови провадження освітньої діяльності та порядок проведення виїзної ліцензійної експертизи при ліцензуванні освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти;»;

2) у статті 18:

абзац четвертий частини другої викласти у такій редакції:

«У разі ліцензування освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти вперше, запровадження освітньої діяльності зі спеціальності, з якої передбачено проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту в порядку, встановленому цим Законом, проводиться виїзна ліцензійна експертиза. Для проведення виїзної ліцензійної експертизи центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки утворює експертну комісію у разі встановлення відсутності підстав для відмови у видачі ліцензії під час розгляду документів і заяви про отримання ліцензії. Строк проведення виїзної ліцензійної експертизи не може перевищувати 10 календарних днів. У разі відмови у видачі ліцензії заклад фахової передвищої освіти може подати нову заяву про отримання ліцензії не раніше ніж три місяці з дати прийняття відповідного рішення про відмову. Порядок проведення виїзної ліцензійної експертизи при ліцензуванні освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.»;

в частині третій:

в абзаці першому слова «а також права на підготовку іноземців та осіб без громадянства за акредитованими спеціальностями» виключити;

в абзаці другому слова «започаткування провадження освітньої діяльності з підготовки іноземців та осіб без громадянства за акредитованими спеціальностями» виключити;

в абзаці третьому слова «припинення провадження частини освітньої діяльності з підготовки іноземців та осіб без громадянства за акредитованими спеціальностями» виключити;

в абзаці другому частини четвертої слова «за результатами процедури ліцензування в цілому для такого виду діяльності» виключити;

пункт 7 частини шостої виключити;

в частині сьомій:

пункт 2 виключити;

в абзаці сьомому слова «припинення права здійснення підготовки іноземців та осіб без громадянства за цією спеціальністю» виключити;

3) частину восьму статті 43 викласти в такій редакції:

«8. У правилах прийому на навчання до закладу фахової передвищої освіти обов'язково визначається перелік акредитованих та неакредитованих

освітньо-професійних програм, за якими здійснюється прийом. Прийом на навчання іноземних громадян та осіб без громадянства проводиться на акредитовані освітні програми.».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити перегляд та приведення центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ